

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 1171.

GRONINGEN, 4/ Februari 1954.

BIJLAGEN	}	terug	2
		nieuw	-

Bericht op **kantbesch.** Ged. Staten
dd.19 Januari 1954, no.702, 1e afd.

ONDERWERP: **Bemalingsinrichting**
waterschap Het Lageland.

In de met nevenvermelde kantbeschikking hierbij teruggaande brief dd.13 Januari 1954 deelt het bestuur van het waterschap Het Lageland mede, dat het afziet van het plan om een electro-motor in de windmolen te plaatsen als aandrijving van één van de vijsels van de molen en dat het onder summiere herstelling van de windmolen wenst over te gaan tot het stichten van een afzonderlijk gemaal nabij de windmolen welke bemalingsinrichting zou worden voorzien van 2 elk afzonderlijk aan te drijven pompen, elk met een capaciteit van 20 m³/minuut.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uw College het volgende mede te delen.

In Uw missive van 15 Januari 1954 no. 19139/6, 1e afd. werd het waterschapsbestuur opgedragen de onderhavige windmolen te herstellen o.g. te vernieuwen onder gebruikmaking van een bestaande in de molen te plaatsen electromotor in het kader van de Wet Bescherming Waterstaatswerken oorlogstijd, waarvoor van Rijkswege een ruime subsidie in het vooruitsicht is gesteld.

Thans wenst het waterschapsbestuur daaraan slechts ten dele te voldoen, terwijl het naast de windmolen een afzonderlijk nieuw gemaal wil stichten.

Het waterschapsbestuur heeft dit idee al eerder overwogen, maar zag er aanvankelijk van af vanwege de financiële consequenties. In de kosten van het gemaal, zonder dat daaraan een cultuurtechnisch verbeteringsplan is verbonden, is namelijk geen Rijkssubsidie te verwachten.

De kosten van een dergelijk gemaal zijn op omstreeks f.40.000,- à f.45.000,- te stellen, terwijl de kosten van herstellingen en vernieuwingen aan de windmolen slechts voor een klein gedeelte ten laste

Aan

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

GRONINGEN

Typ.N.
Coll. *M*

756 013

van het waterschap komen.

Toch meent het waterschapsbestuur nu aan een nieuw, afzonderlijk gemaal de voorkeur te moeten geven.

Het motief hiervoor, als zou er in de molen niet voldoende plaats zijn om een motor c.a. te plaatsen, terwijl dan ook voor stagnatie in het bemalingsbedrijf wordt gevreesd, is niet erg overtuigend, omdat dergelijke oplossingen elders al meer met succes zijn uitgevoerd.

De eigenlijke reden zal wel gezocht moeten worden in de omstandigheid, dat in natte tijdsperioden de afwateringstoestand in de polder te wensen overlaat en dat het waterschapsbestuur geen voorstander is van het behoud van de windwatermolen in verband met de kosten van bediening en onderhoud van de molen en ook weinig vertrouwen heeft in de gecombineerde wind-motor-aandrijving in de bestaande molen.

De slechte afwateringstoestand is met een sterk gemaal alleen echter niet te verhelpen.

De Cultuurtechnische dienst heeft voor het waterschap Het Lageland al eens een verbeteringsplan op laten maken en het waterschapsbestuur geadviseerd de watergangen te verruimen en het polderpeil te verlagen. In verband met de daaraan verbonden kosten wil het waterschapsbestuur echter voorlopig volstaan met een nieuwe bemalingsinrichting.

Ik ben van mening, dat de uitdrukkelijke wens van het waterschap om naast de te herstellen windwatermolen op geheel eigen kosten ook nog een nieuw electrisch gemaal te stichten in beginsel niet kan worden afgewezen, al moet het vestigen van het nieuwe gemaal, zonder daarbij zelfs van de bestaande electromotor gebruik te maken, als een sekere overdaad worden beschouwd, waarvan de gelden m.i. beter zouden kunnen worden besteed in het op de duur noodzakelijk verbeteren van het watergangensysteem.

Indien het waterschapsbestuur hiervan echter de consequenties wil aanvaarden en bereid is ook de windwatermolen op de voorgestelde wijze - als aangegeven in Uw laatstgenoemde brief- naar behoren te doen herstellen c.q. vernieuwen, met dien verstande, dat dan het in de molen plaatsen van de electro-motor annex transmissie achterwege zou kunnen worden gelaten, dan ware in beginsel Uw goedkeuring aan het plan van het waterschap te verlenen.

Met het toepassen van 2 pompen van voornoemde capaciteit in het gemaal kan worden ingestemd, als het waterschap Duurswold - welke bij de vergunningaanvraag zou kunnen worden gehoord - geen bezwaar heeft; op een kleine maalduurbeperking en het verbod van het gelijktijdig in werking hebben van gemaal en windmolen moet door het waterschap uiteraard worden gerekend.

10 012

GRONINGEN

W. R. B. de
R. 16

Wet BWO

19139/6, 1e afdeling.

AANTEKENEN.

Aan het bestuur van het waterschap
Lageland,
p/a de heer E. Veltman,
Harkstede G 14,
L a g e l a n d.

molen 99.

Windwatermolen waterschap Lageland.

15 Januari 1954.

Verzonden:

19 JAN. 1954

Op grond van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd dragen wij u op vóór 1 November a.s. in overleg met de provinciale waterstaat de hieronder genoemde herstelwerkzaamheden aan de bij uw waterschap in onderhoud zijnde windwatermolen te doen uitvoeren. De door ons geraamde kosten van deze werkzaamheden worden hierbij tevens opgegeven.

(bedrag inclusief
omzetbelasting,
winst annemer,
soc. lasten, enz.)

een nieuwe stalen vijzel (van dezelfde doorsnede, helling en speed, doch grotere lengte dan van de bestaande grote vijzel)	ƒ 6.000,-
een nieuwe gewapend betonnen vijzelbak (in plaats van de bestaande grote vijzelbak, naar beneden toe verlengd i.v.m. nieuw toekomstig polderpeil)	" 3.000,-
gewapend beton-fundatie voor in de molen te plaatsen bestaande electro-motor	" 1.000,-
bestaande electro-motor monteren	" 3.000,-
annex transmissie wind-motor o.s.	" 3.000,-
2 nieuwe stalen roeden met stroonlijn neus en remkleppen (vlucht 23,50 m)	" 4.700,-
bijbehorend houten hekwerk voor beide roeden	" 3.000,-
nieuwe lange spruit	" 800,-
metstelwerk herstellen, wateruitloop schonen, deuren en ramen herstellen, kruiwerk gangbaar maken, kammen vernieuwen, ijzerwerkonderdelen vernieuwen, en andere kleine voorzieningen tezamen	" 1.500,-
rietbedekking geheel vernieuwen	" 3.000,-
verf- en carbolineerwerk	" 1.000,-
totaal	ƒ 27.000,-

Vóór de uitvoering van deze herstelwerkzaamheden dient gij gespecificeerde prijsopgaven te vragen o.m. van enkele molennmakers in deze provincie, zoals Wiertsema te Scheemda, Bremer te Adorp en Holman te Stroobos. Hieromtrent zult u ons nader dienen te berichten.

Volgens bovengenoemde wet komen de kosten, na aftrek van de baten, welke uit de desbetreffende maatregel voortvloeien voor drievierde gedeelte ten laste van het Rijk. Het overblijvende gedeelte der kosten komt ten laste der provincie, maar kan door de Staten geheel of ten dele ten laste van publiek-

rechtelijke

rechtelijke lichamen worden gebracht. Daarover zullen wij u nog nader berichten.

W. H. J. J. J.

De Gedeputeerde Staten der
provincie Groningen:

get. E.H.Ebels, Voorzitter.

M. J. J.

get. Hangelbroek, Griffier.

H. J. J.

Voor eensluidend afschrift:
De Griffier der Staten van Groningen,

Hangelbroek